שאני הכא דאמר רחמנא [1]**וטמא ראש נזרו** מי שנזרו תלוי לו בראשו מיתיבי [א]**נזיר** שכלו לו ימיו **אסור** לגלח ולשתות יין ולטמא למתים ואם גילח ושתה יין ונטמא למתים ה"ז סופג את הארבעים תיובתא: **מתני'** [2]הריני נזיר לכשיהא לי בן ונזיר מאה יום נולד לו בן עד שבעים לא הפסיד כלום לאחר שבעים סותר שבעים שאין תגלחת פחות משלשים יום: **גמ'** אמר רב יום שבעים עולה לכאן ולכאן תנן נולד לו עד שבעים לא הפסיד כלום ואי סלקא דעתך עולה לכאן ולכאן איתגורי מיתגר אלא בדין הוא דלא ליתני עד שבעים ומשום דקתני סיפא אחר שבעים סותר שבעים קתני רישא שבעים ת"ש מסיפא נולד אחר שבעים סותר שבעים [ב]מאי אחר אחר אבל אחר ממש מאי הכי נמי דלא סתר אי הכי מאי איריא דתני נולד עד שבעים לא הפסיד כלום אפי' אחר שבעים נמי הא אמרת לא סתר אלא ש"מ אחר ממש וכן מתני' לרב שמע מינה ורב כמאן אמרה לשמעתיה אילימא כאבא שאול [ג]דתנן [ד]הקובר את מתו שלשה ימים קודם לרגל בטלה ממנו גזירת [ה]שמנה ימים קודם לרגל בטלה ממנו גזירת שלשים ומותר לספר ערב הרגל ואם לא סיפר ערב הרגל אסור לספר אחר הרגל אבא

אסור לגלח. פי' קודם זריקת דמים שהרי מצותו לגלח על הדמים ומת גילח על אחד מהן מגלחת לחברין לקמן ליל יום:

אמר רב יום שבעים עולה לו **לכאן ולכאן**. פי' נולד לו בן ביום ע' מקצת היום קודם הלידה עולה למנין המאה והרי עשה ע' יום מן המאה (שהוא יום ל"ג) ומקצת היום שאחר הלידה עולה לתחילת המנינה ולא ימנה מזירות נמי מאותו תגלחת גם למזירות דנפקיה שהוא מאה יום ע"פ שאם נולד לו הבן לא היה יכול לגלח על מזירתו אלא ביום ק"א דכיון דיום ע' עולה לכאן ולכאן הרי הבן נולד ק"א יום ומגלח ביום ק' [ק"] כדפריש' ומ"ש ומאי שנא היא כיון דאם נולד לו בן לא יכול לגלח עד יום ק"ש דהא לא מצי לגלח עד יום ק"ש למזיר[3] מזירות דנפקיה השתא נמי אחר ימים שעברו להיינו למזירות דידיה ולא דמי למאי דפרשינן בתמני' דאי נולד הבן ביום רלשון למזירות דעולה לנזיהם דודאי כיון שהוא תחילת מזירות הוה כמו הוה יעלה לאחד טפי מלשני אבל הכא דהוא התחיל למזירותו כבר זה ימים רבים שבת הוא ליום לידה יהיה נחשב ונגרר אחר ימים שעברו להיינו למזירות דנפקיה ומזירות הבן יתחיל מיום שאחר הלידה ואם תאמר והא תנן לקמן ומייתינן לה בפ' קמא (לעיל דף ו.) דיום שנעשה עולה מקצתו לרלשון ומקצתו למזירות שני מלמא דיום ל' עולה לכאן ולכאן וי"ל דשאני התם דאותו יום הן למזירות ולחוי להחשיבו תחילה (לו) למזירות רלשון וסופו למזירות שני משום דכיון דהשיב קרבנותיו ע"כ נגמר מזירתו הן הוא שיתחיל מזירות השני מיד מידי דהוה ממקבל מזירות נמי היום לאותו יום עצמו עולה למנין מזירות מכל היכא דיום לידה להיינו ע"פ עומד בתמנע מזירות דידיה ובהתחלת מזירות דכריה רלוי להחשיבו כולו למזירות דידיה אחר ימים שעברו משום דגם הוא מחשבון ק' יום וכיון שאותו יום ע"פ נחשב אחר ק' שוב אין למנותו שיהיה חשוב כיום שלם להיות נחשב מזירות אחד[6] לכך הינו עולה לבנו לתנא דמתני': **ורב** כמאן אמרה. כיון דתנא דמתניתין לא סבר לה כוותיה:

אילימא כאבא שאול [ה]כו' **בטלה הימנו גזרת שבעה.** [ה]תוך ז' שיהיה מסור בנעילת סנדל ובתשמיש המטה ומיהו לאו הילכתא הכי דבמ"ק (דף כ.) הכי מסקינן לפי' שעה אחת קודם לרגל בטלה הימנו [גזירת] שבועה: [שמונה] ימים קודם לרגל בטלה הימנו גזירת שלשים. לענין תספורת הוחיל ואחד מהן אחד מדין שלשים קודם לרגל: ומותר לספר ערב הרגל. משום כבוד הרגל ואי לא סיפר ערב הרגל אסור לספר אחר הרגל דלא ניתן לדחות אלא מפני כבוד הרגל והוחיל ולא חילק כבוד לרגל לא יועיל לו הרגל להפסיק ויצליח אחר הרגל:

מצא

שאני הכא. גבי טומאה טעמא מאי הוא דלוקה דכתיב וטמא רמשא נזרו מי שנזרו תלוי לו ברמשו דמשמע שתלה הכתוב את הטומאה כמי שעדיין לא נתגלח ואפי' לאחר שכלו לו ימיו [ו]כל זמן שלא גילח שעדיו שנזרו על רמשו מי שכבר כלו ימי נזירותו ואין נזרו תלוי אלא ברמשו: **אם גילח ואפה יין ונטמא למחרת סופג את הארבעים.** שלמחר דגמרי ימי נזירות ימים שלאחר מלאת ומיושבת לר' יוסי בר' חנינא: **מתני' הריני נזיר כשיהיה לי בן ונזיר מאה יום.** והתחיל למנות את שלו אם נולד לו בן עד ע' יום [ז]צריך להניח את שלו ולמנות את של בנו: **לא הפסיד כלום.** דשלשים יום הוא דמייתי ליה ממאה שלא מניח את שלו ומונה את שלו ומגלח ומונה שלשים כדי להשלים מאה שלו ומגלח דשלשים ימים הוא כדי גידול שער: **אחר אחר אחר אבל אחר ממש.** דלא מייתי להו שלשים [ח]דלית הוא גידול שער שאין תגלחת פחות משלשים יום הלכך סותר את הכל ומתחיל למנות את של בנו ומגלח ואחר כך מונה מאה שלו. וה"מ בנזירות מרובה אבל בנזירות מועטת אינו סותר כלל כדתנן לעיל[ט] מניח את שלו ומונה את של בנו ואחר כך משלים את שלו ואינו סותר וטעמא מאי כדאמרן [ואיל יד.] שאין תגלחת ניתרת וכאחלת גזירות לריכה הוא: **גמ' אמר רב.** נולד לו בן ביום ע' עולה לו לכאן ולכאן לחומו יום עולה לו למנין ע' ולמנין של בנו [י]דשלשים לבנו נמי מתחיל למנות בו ביום וכן כשבא להשלים מאה שלו שלאחר מזירות של בנו אין לריך למנות אלא כ"ט [יא]**אי'גורי מיתגר.** דעולה לו לכאן ולכאן שאינו לריך להשלים [יב] אלא למאה כ"ט בלבד ועוד [יג]שמזירות של בנו מתחיל מבו ביום לריכה למימר דלא בסמוך כלום: **אלא בדין הוא דלא ליתני עד שבעים ומשום דקתני סיפא אחר שבעים סותר.** הך אלא שמעת מכל אלא שמ"ס והכי משמע אלא משום דקתני סיפא אחר ע' תנא ליה ריבתא עד ע' ובדין הוא דלא ליתני כלל דהא ממילא משמע לן דאי מיתגר מיתגר. ואית ספרים דכתיב כאן [יד]בדין ליתני עד ע' כו' אלא משום דקתני סיפא ליפנה להפסיד דקתני אחר ע' סותר תנא נמי ריבתא סיפא עד שבעים לא הפסיד כלום משום דלא ממרת דלא סתר אלא ש"מ אחר ממש ביום ע"פ דקתני סותר משום דלא ממרינן שהוא עולה לו לכאן ולכאן: [א] **וכן מצינו כן.** [ב]וכן לעניין זה קשיא מתניתין לרב ש"מ: **ורב כמאן אמרה לשמעתיה.** ולא קשיא למה לי [ג]מיבעיא הכי הא מסכתן בפ"ק[ד] דתני יום שלשים עולה לכאן ולכאן דילמא מתני' דהתם לא מתרלא כרב מתניתא אלא כבר פליגו דאמר אין סתם מזירות אלא כ"ט [ה]: **ג' ימים קודם לרגל נטלה ממנו גזירת שבעה.** שאין לריך להשלים אחר הרגל ז' ימי תגבולות דכיון דעיקר התגבולות דהיינו ג' ימים דאשמעינן במועד קטן [ויט.][ו] הוי קודם לרגל ביטל הרגל את התחלתם: **ואם קבלו ח' ימים** [ז]**לפני הרגל.** כיון דיום אחד של שלשים היה קודם הרגל ביטל הרגל ממנו גזירת שלשים: **ומותר לספר ערב הרגל.** משום כבוד הרגל: **אסור לספר אחר הרגל.** עד שלשים

מצא

שני מלמא דיום ל' עולה לכאן ולכאן וי"ל דשאני התם דאותו יום הן למזירות ולחוי להחשיבו תחילה (לו) למזירות רלשון וסופו למזירות שני משום דכיון דהשיב קרבנותיו ע"כ נגמר מזירתו הן הוא שיתחיל מזירות השני מיד מידי דהוה ממקבל מזירות נמי היום לאותו יום עצמו עולה למנין מזירות מכל היכא דיום לידה להיינו ע"פ עומד בתמנע מזירות דידיה ובהתחלת מזירות דכריה רלוי להחשיבו כולו למזירות דידיה אחר ימים שעברו משום דגם הוא מחשבון ק' יום וכיון שאותו יום ע"פ נחשב אחר ק' שוב אין למנותו שיהיה חשוב כיום שלם להיות נחשב מזירות אחד[ו] לכך הינו עולה לבנו לתנא דמתני': **ורב** כמאן אמרה. כיון דתנא דמתניתין לא סבר לה כוותיה:

אילימא כאבא שאול כו' **בטלה הימנו גזרת שבעה.** [ה]תוך ז' שיהיה מסור בנעילת סנדל ובתשמיש המטה ומיהו לאו הילכתא הכי דבמ"ק (דף כ.) הכי מסקינן לפי' שעה אחת קודם לרגל בטלה הימנו [גזירת] שבועה: [שמונה] ימים קודם לרגל בטלה הימנו גזירת שלשים. לענין תספורת הוחיל ואחד מהן אחד מדין שלשים קודם לרגל: ומותר לספר ערב הרגל. משום כבוד הרגל ואי לא סיפר ערב הרגל אסור לספר אחר הרגל דלא ניתן לדחות אלא מפני כבוד הרגל והוחיל ולא חילק כבוד לרגל לא יועיל לו הרגל להפסיק ויצליח אחר הרגל:

מצא

תורה אור השלם

1. וְכִי יָמוּת מֵת עָלָיו בְּפֶתַע פִּתְאֹם וְטִמֵּא רֹאשׁ נִזְרוֹ וְגִלַּח רֹאשׁוֹ בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלְּחֶנּוּ: במדבר ו ט

נוסחת הריב"ן

ג] שכלו לו ימיו כו' גומל, ולפ"ז שכיון שקבענוהו מיד אפי' אם מתגלח שלין מיד אינו כרשאי ונטמא אין לוקה על הטומאה וכ"ש אם מתגלח קודם שהגיע קרבנותיו לפיו לוקה להא לא מפרש היה קלל כי היכי דקא מפרש בטומאה הס"ד והשתא ליתא: ג] ולריך: ד] ולשלשים של בנו: ה] (מתגורי כו' למאה בלבד) ו] ליתא בכ"י: ז] שמזירותו: ח] אלא בדין הוא דלא לימני עד שבעים לפ שאין מגלח אלא ביום ל' ימים רלשון: ט] לעיל יד.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מיתגורי וכו' שיהיו לריך להשלים למאה אלא כ"ט בלבד וכו':

גליון הש"ס

גמ' מאי אחר. כוס נלה דף י"ל ע"ב:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה וכן מתניתין לרב. ג"כ עיין ג"מ: ב] תוס' ד"ה אמר רב יום שבעים וכו' שיוכל לגלח ביום מאה כיון למזירות קומץ כל"ל: ג] ד"ה לפ שבעים וכו' שאין מגלח אלא ביום ל' ימים רלשון: ד] ד"ה לפ שבעים לפ שאין מגלח אלא ביום ל' ימים רלשון: ה] ד"ה אילימא כו' בטלה הימנו גזרת שבעה תוך. מלמ תוך נמתק וכ"ב תוכ ז' כל"ל:

הגהות התוספות

1. ל"ל עוד. 2. ל"ל שלמו ל'. 3. תיבות למזיר נמחק ול"ל למזירות דנפקיה. 4. ל"ל ולפ מוכיל ולפ הפסיד כלום וכו' והוי ליה למתני במתניתין הכוי בכריות. מלמ בכריה נמחק וכ"ב בלשון כל"ל: ד] ד"ה מלמ כדיון הוא וכו' עד שבעים לפ הפסיד והוי כמו וכו'. תיבות והוי ליה כמו וכו' נמחקו: ה] ד"ה אילימא כו' בטלה הימנו גזרת שבעה תוך. מלמ תוך נמחק וכ"ב תוכ ז' כל"ל:

פי' הרא"ש

אמר רב יום שבעים עולה לכאן ולכאן. אם נולד לו בן עד יום ע' ויום ע' בכלל יום לידת הבן עולה לכאן ולכאן. כיצד נולד לו בן יום ע' אותו היום עולה לו לשנים ותחלתו קודם שנולד לו הבן עולה לנזיר כאלו השלי ע'. וסופו עולה לו לנזירות בנו ומונה ל' יום עד יום (זה) [ק'] ומגלח ביום ק' דהיינו ל"א לנזירות בנו ויום ק' לנזירותו הוי כמו יום ק"א דכיון דיום ע' עולה גם לנזי' בנו חשוב כשני ימים לענין נזירותו. והיינו טעמא משום דמאורייתא מותר לגלח ביום ק' דמקצת היום ככולו. ומדרבנן הוא דאצטריך לאמתויי [עד] יום ק"א והכא אוקמו אדאורייתא ולאידך פירושא יום ע' מתחיל נזי' בנו ומגלח יום ק' שהוא יום ל"א לנזי' בנו ומשלים ל' לנזירותו נמצא שהרויח יום א'. ולפי' קמא תימא הוא שיום א' באמצע עולה לו לשנים: אתגורי אתגור. וה"ל למתני הרויח יום א'. בדין הוא דלא ליתני עד ע' לא הפסיד אלא הו"ל לשנות עד ע' הרויח. אלא משום דקתני סיפא אחר ע' סותר שהוא מפסיד קתני רישא נמי לא הפסיד ולאו דוקא אלא אף מרויח הוא: ת"ש מסיפא נולד לו אחר ע' סותר. ולרב אם נולד לו ביום ע"א אמאי סותר הרי מובלע בנזי' בנו בתוך הק'. ותימה לרב לא היו מובלעים יחי נזירות בנו בתוך ימי נזירותו דימי נזירותו שלמי ביום צ"ש כיון דיום ע"א עולה לב' ימים לנזירותו וימי נזירות בנו לא שלמי עד יום ק'. וי"ל דמ"מ נזי' בנו מובלע בתוך מאה יום שהזכיר בנזי'. ועי"ל הא דאמר רב דעולה לשנים ז) אז לא יהיו מובלעים ימי נזירות בנו בימי נזירותו. ועל כרחיך אז לא יעלו לשנים. ולכך אמרי' דאינו עולה לשנים ואז יהיו מובלעים. ולאידך פירושא פריך שאם נולד ביום ע"א אינו מפסיד כלום: מאי אחר אחר כגון שנולד לו ביום ע"ב: אלא ש"מ אחר אחר ממש ומתני' ליתא לדרב כלל' ליח לה להא דרב: ורב כמאן אמרה לשמעתיה דאית ליה דיום א' עולה לב' ימים גם לנזי' בנו חשוב כשני ימים לענין נזירותו. והיינו טעמא דאביא דמאן (א"ר) [אילימא] כאבא שאול דתנן הקובר את מתו ג' ימים קודם הרגל בטלה הימנו גזרת ז' דאמ' במ"ק ג' לבכי וז' להספד ול' לגיהוץ. וכיון שמנה ג' ימים החמורים קודם הרגל בטלה הימנו גזרת ז' ח' ימים בטלה הימנו גזרת ל' דכיון דנהג יום א' דין ל' יום קודם הרגל נתבטלו. ומותר לספר ערב הרגל מפני כבוד המועד: ואם לא ספר ערב הרגל. לא חש לכבוד המועד אסור לספר אחר הרגל עד מלאת לו ל' יום:

ז) נ"ל דל"ל הא דאמר רב דעולה לשנים דוקא דאיכא מובלעים אז כך וכך לאבל אם יהיה עולה לשנים אז לא יהיו מובלעים.